

Nr 192.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändrad lydelse av §§ 17 och 32 i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862, §§ 10 och 12, § 15 mom. 2, § 20 mom. 5, § 34 samt § 43 mom. 1 i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 samt §§ 7 och 16 i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882; givna Stockholms slott den 4 april 1917.

Under åberopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

lag om ändrad lydelse av §§ 17 och 32 i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862,

lag om ändrad lydelse av §§ 10 och 12, § 15 mom. 2, § 20 mom. 5, § 34 samt § 43 mom. 1 i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 samt

lag om ändrad lydelse av §§ 7 och 16 i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Alexis Hammarström.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av §§ 17 och 32 i förordningen om kyrkostämma
samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862.

Häri genom förordnas, att §§ 17 och 32 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 17.

Ordföranden — — — — —
— — — — — utsedde.

Sedan protokollet blivit justerat, skall en förteckning över de vid stämman fattade beslut nästa sön- eller helgdag, då gudstjänst hålles, från predikstolen uppläsas.

§ 32.

Protokoll — — — — —
— — — — — verkställa.

Sedan protokollet blivit justerat, skall en förteckning över de vid sammanträdet fattade beslut, som ej uteslutande röra enskilda personers förhållanden, nästa sön- eller helgdag, då gudstjänst hålles, från predikstolen uppläsas.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1917.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av §§ 10 och 12, § 15 mom. 2, § 20 mom. 5, § 34 samt § 43 mom. 1 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863.

Härigenom förordnas, att §§ 10 och 12, § 15 mom. 2, § 20 mom. 5, § 34 samt § 43 mom. 1 förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 10.

Mom. 1. Kallelse — — — — — sammanträdet.

Mom. 2. Kungörelsen skall, utom i fall, varom nästföljande moment handlar, minst en vecka före stämman anslås vid församlingens pastors-expedition.

Mom. 3. För ärende, som fordrar så skyndsam handläggning, att kungörelsen icke hinner anslås inom den tid, som nu är föreskriven, må kyrkostämma hållas efter kortare anslagstid; dock må vid sålunda kungjord stämma beslut ej fattas om utgift eller erläggande av bidrag därtill.

Mom. 4. Kungörelsen skall tre gånger, om det medhinner, men minst en gång införas i den tidning, vari överståhållarämbetets kungörelser vanligen intagas, så ock i minst två andra av huvudstadens dagliga tidningar.

Mom. 5. I det fall, varom i mom. 3 förmäles, skall kungörelsen även anslås å kyrkodörr.

Mom. 6. Behandlas å territorialförsamlings kyrkostämma fråga, som rör även medlemmar av icke territoriell församling, skall kungörelsen anslås även vid denna församlings pastorexpedition.

§ 12.

Ordföranden åligger att ärendena till överläggning framställa samt tillse, att ej andra frågor företagas än de, som uti kungörelsen upptagna

äro. Ny fråga kan vid kyrkostämma väckas, men icke förr än vid annan stämma och efter vederbörlig kungörelse avgöras.

§ 15.

— — — — —
 Mom. 2. Det justerade protokollet skall därefter å förut kungjord dag offentligen uppläsas, varjämte en förteckning över de vid stämman fattade beslut anslås vid församlingens pastorsexpedition och införes i den tidning, vari överståthållarämbetets kungörelser vanligen intagas, så ock i minst två andra av huvudstadens dagliga tidningar.

§ 20.

— — — — —
 Mom. 5. Delegerades beslut skall, efter föregången justering, å förut kungjord dag offentligen uppläsas, varjämte tillkännagivande om beslutet skall införas i den tidning, vari överståthållarämbetets kungörelser vanligen intagas, så ock i minst två andra av huvudstadens dagliga tidningar. Beslutet jämte meddelad besvärshänvisning skall genom protokollsutdrag och skrivelse, som ordföranden på delegerades vägnar undertecknar, tillställas församlingarnas kyrkoherdar med anmodan att låta vid pastorsexpeditionerna anslå tillkännagivande om beslutet. Om delegerades beslut bör ämbetsmyndighet, som äskat ärendets handläggning av församlingarna, jämväl erhålla underrättelse.

§ 34.

Protokoll — — — — — verkställa.

Det justerade protokollet skall därefter, i den mån det ej uteslutande rör enskild persons förhållande, å förut kungjord dag offentligen uppläsas, varjämte en förteckning över de vid sammanträdet fattade beslut anslås vid församlingens pastorsexpedition och införes i den tidning, vari överståthållarämbetets kungörelser vanligen intagas, så ock i minst två andra av huvudstadens dagliga tidningar.

§ 43.

Mom. 1. Den, som åt kyrkostämmas beslut ej nöjes, äger att, där beslutet honom rör och han tilltror sig kunna visa, att beslutet kränker

hans enskilda rätt eller eljest vilar på orättvis grund, eller att det icke i laga ordning tillkommit, eller att det står i strid med allmän lag eller författning, eller annorledes överskrider deras befogenhet, som beslutet fattat, däruti rättelse söka genom besvär, vilka, jämte det överklagade beslutet, böra antingen till överståthållarämbetet eller till stadens konsistorium, alltefter målets ekonomiska eller ecklesiastika beskaffenhet, på sätt besvärshänvisning i varje fall närmare utvisar, inlämnas före klockan tolv å fjortonde dagen, eller, om helgdag då inträffar, å nästa söckendag därefter, den dagen likväl oräknad, då beslutet, på sätt ovan berört är, offentligen upplästes; och åligger det klaganden därjämte såväl att vid besvären föga bevis om dagen, då beslutet upplästes, som ock att, inom åtta dagar efter besvärstidens utgång, till kyrkostämmans ordförande ingiva diarieutdrag däröver, att han sina besvär inlämnat å ort, som vederbör.

Försummar — — — — — verkställighet.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1917.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av §§ 7 och 16 i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882.

Härigenom förordnas, att §§ 7 och 16 i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882 skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 7.

Kyrkofullmäktige välja årligen inom sig vid sitt första sammanträde under året med slutna sedlar ordförande och vice ordförande.

Underrättelse om dessa val skall av ordföranden meddelas ej mindre Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet för att genom dess försorg införas i någon av stadens tidningar än även stadens magistrat, stiftets domkapitel samt de särskilda territoriella församlingarnas kyrkoherdar.

§ 16.

Sedan protokollet blivit justerat, skall däruti förekommande beslut jämte besvärshänvisning genom protokollsutdrag och skrivelse, som av ordföranden å kyrkofullmäktiges vägnar undertecknas, tillställas församlingarnas kyrkoherdar med anmodan att ombesörja, att en förteckning över de fattade besluten uppläses från predikstolarna, vilket bör ske i alla stadens kyrkor på samma dag. Denna dag utsättes av fullmäktige, som böra föranstalta om beslutets meddelande så skyndsamt, att förteckningens uppläsande i kyrkorna må kunna äga rum senast andra söndagen efter den dag, då beslutet fattats.

Där — — — — bestyrkt.

Den — — — — efterrättelse.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1917.

*Utdrag av protokollet över eklestiastikärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 4 april 1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÄRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Efter gemensam beredning med statsrådet och chefen för civildepartementet anförde departementschefen, statsrådet Hammarström:

Förut denna dag har statsrådet och chefen för civildepartementet anmält riksdagens skrivelse den 31 mars 1905, kyrkomötets underdåniga skrivelse den 24 november 1909, Stockholms stads konsistorii underdåniga skrivelse den 28 januari 1913 samt riksdagens skrivelse den 2 mars 1914, vilka samtliga skrivelser åsyfta vidtagande av åtgärder för inskränkning i fråga om uppläsande av kungörelser i kyrkorna; och har Kungl. Maj:t i enlighet med bemälda departementschefs hemställda beslutit föreslå riksdagen att antaga inom civildepartementet utarbetade förslag till lagar om ändrad lydelse av dels § 23 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, dels § 5 mom. 2 e), § 20 samt § 62 i förordningen om landsting den 21 mars 1862 och dels § 6 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862.

För egen del instämmer jag i det utav statsrådet och chefen för civildepartementet i ämnet gjorda allmänna uttalande.

De på ecklesiastikdepartementets föredragning ankommande kommunala författningar, vilka innehålla föreskrifter om uppläsning i kyrka av protokoll eller kungörelser, äro följande, nämligen förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862, förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 samt förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882.

Förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd innehåller i §§ 12, 17 och 32 föreskrifter om uppläsande i kyrka av protokoll eller tillkännagivanden. Enligt § 12 skall kungörelse med kallelse till kyrkostämma ävensom, vad angår stad, med underrättelse tillika om tid och ställe för röstlängdens framläggande till granskning samt huru rättelse däri, enligt vad i § 6 sägs, må sökas, uppläsa från predikstolen i församlingens kyrka. Kallelse till kyrkostämma å landet synes på de av chefen för civildepartementet beträffande kallelse till kommunalstämma anförda skäl fortfarande böra uppläsa i kyrkan. Däremot kan tvekan råda om lämpligheten att begagna detta publikationssätt i stad. Det torde väl knappast böra möta någon svårighet att i detta fall begagna samma sätt för kallelsens offentliggörande, som finnes föreskrivet i § 15 förordningen om kommunalstyrelse i stad beträffande kallelse till allmän rådstuga. Då emellertid speciellt i denna fråga icke föreligger något uttalande från någon myndighet och dessa kallelser, som utfärdas av vederbörande pastor och icke kunna fränkännas en viss kyrklig betydelse, icke äro av vidlyftigare beskaffenhet, torde för närvarande icke böra företagas någon ändring i nu brukligt tillvägagångssätt.

De skäl, som anförts mot bibehållande av uppläsandet i kyrka av kommunalstämmoprotokoll, torde gälla även beträffande sådant uppläsande av kyrkostämmas samt kyrkoråds och skolråds protokoll, varom förmåles i §§ 17 och 32. Även härvidlag torde uppläsandet kunna inskränkas till uppläsning av en förteckning å de fattade besluten. Beträffande stad skulle nog kunna ifrågasättas ett sådant sätt för beslutens offentliggörande, som omförmåles i §§ 20 och 42 förordningen om kommunalstyrelse i stad i avseende å allmän rådstugas och stadsfullmäktiges beslut, men härom torde kunna sägas detsamma, som nyss sagts i fråga om uppläsandet av kallelse till kyrkostämma.

Enligt § 10 i *förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm* den 20 november 1863 skall kallelse till kyrkostämma uppläsa från predikstolen i församlingens kyrka, och därjämte skall

kallelsen intagas tre gånger, om det medhinnes, men minst en gång i den tidning, vari överståthållarämbetets kungörelser vanligen intagas. Beträffande Stockholm skall sålunda kallelse till kyrkostämma alltid införas i tidning, då däremot för andra städer och landet gäller, att kallelsens offentliggörande genom tidningarna är beroende på beslut av kyrkostämman.

Bestämmelserna om uppläsning i kyrkan av kyrkostämmas samt kyrkoråds och skolråds protokoll, varom förmäles i § 15 mom. 2 och § 34 (lag den 29 juni 1908), överensstämma med motsvarande föreskrifter för övriga städer och landet.

Det kan nu ifrågasättas, huruvida icke för likformighetens skull borde beträffande dessa paragrafer förfaras i enlighet med vad som föreslagits i fråga om motsvarande paragrafer i den allmänna kyrkostämmoförordningen, och att sålunda § 10 skulle lämnas oförändrad samt § 15 mom. 2 och § 34 ändras därhän, att icke själva protokollet utan endast en förteckning över beslutet skulle uppläsas i kyrkan.

Emellertid synes icke böra lämnas obeaktat vad Stockholms stads konsistorium i sin förutnämnda skrivelse anfört till stöd för borttagande av uppläsandet i kyrka av så gott som alla världsliga kungörelser och protokoll. Beträffande särskilt förevarande frågor yttrar sig konsistoriet sålunda: »Icke ens kungörelser om kyrkostämmor eller uppläsning av protokoll, hållna vid kyrkostämma, kyrkoråd och skolråd, hava någon som helst praktisk betydelse, eftersom ingen bryr sig om att lyssna därpå.»

Sedan konsistoriet därefter yttrat sig om vilka kungörelser fortfarande enligt konsistoriets mening böra bliva föremål för uppläsning i kyrka, anför konsistoriet vidare:

»Men alla andra författningar och kungörelser kunna enligt konsistoriets mening på så sätt bäst meddelas kyrkokenigheten i Stockholm, att en förteckning över dem, uppgjord genom pastorsämbetets försorg, anslås under en vecka på kyrkodörren med hänvisning till pastorsexpeditionen att där å tid, då den är öppen, taga kännedom om kungörelsernas innehåll. Detta gäller även kungörandet av kyrkostämmor, vilka för övrigt både enligt lag och praxis annonseras i tidningspressen. Likaledes är det fullt tillräckligt att ersätta protokollsuppläsningen genom anslag å kyrkodörren med ovannämnda hänvisning till pastorsexpeditionen.»

Om man också godkänner de skäl, konsistoriet anfört för sitt förslag om borttagande av föreskriften om uppläsning i kyrka av ifrågasvarande kallelser och protokoll, torde dock beträffande protokollsuppläsandet böra erinras, att konsistoriet synes hava förbisett, att den huvud-

sakliga betydelsen av detta uppläsande är att få fixerad en viss tidpunkt, från vilken besvärstiden skall räknas. Åtminstone har konsistoriet icke gjort något uttalande, huru besvärstiden skulle beräknas, om konsistoriets förslag bifölles. Även i en annan del torde anmärkning kunna göras mot förslaget, nämligen beträffande det ifrågasatta anslaget på kyrkdörren. Det torde vara vida lämpligare, att detta anslag göres vid pastorsexpeditionen, varest de protokoll, till vilka anslaget hänvisar, finnas tillgängliga. Anslaget är även där mera skyddat och kan bekvämligare studeras.

Om nu konsistoriets förslag skulle i huvudsak vinna bifall och sålunda uppläsande i kyrka så väl av kallelser till kyrkostämman som av protokoll upphöra, framställer sig givetvis den frågan vilket annat publikationssätt bör sättas i stället.

Vad kallelser till kyrkostämman beträffar, skola dessa, såsom redan nämnts, offentliggöras, förutom genom pålysning i kyrka, genom deras införande i den tidning, vari överståthållarämbetets kungörelser vanligen intagas. Om nu, i stället för pålysningen i kyrka, kungörelsen om stämman anslås vid pastorsexpeditionen, vilket skulle betyda å dörren eller å annan lämplig plats i förstuga eller portgång, samt kungörelsen därjämte infördes, förutom i den tidning, vari överståthållarämbetets kungörelser vanligen intagas, även i minst två andra av huvudstadens dagliga tidningar, torde bliva tillräckligt sörjt för kallelsens spridning. För närvarande lär, enligt beslut av vederbörande kyrkostämmor, kallelsen införas i samtliga dagliga tidningar i huvudstaden. Man kunde möjligen tycka, att kallelsens införande i tidningar skulle vara nog och att således anslag vid pastorsexpeditionen vore onödigt, men då det icke torde vara utan betydelse, att kallelsen med förteckning å de ärenden, som skola förekomma vid stämman, finnes för allmänheten tillgänglig å viss plats, torde fog finnas för anlitan av även detta publikationssätt, helst detsamma är förenat med ringa besvär och ingen kostnad. Ändras § 10 i nu antydd riktning, torde bliva behöfligt att vidtaga den ändring i § 12, att ordet »pålysning» utbytes mot ordet »kungörelse».

Vad angår sättet för offentliggörande av kyrkostämmoprotokoll samt kyrkoråds och skolråds protokoll, torde även här, såsom också konsistoriet ifrågasatt, anslagsförfarande böra komma till användning sålunda, att en förteckning över beslutena anslås. Av praktiska skäl torde dock, såsom redan antytts, anslaget böra ske vid pastorsexpeditionen. Men därjämte torde beslutena böra bringas till allmänhetens kännedom genom förteckningens införande i tidning i analogi med föreskriften i tredje

stycket av § 24 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862 (lag ²⁰/₄ 1904). I avseende å detta publikationssätt torde samma bestämmelse böra gälla, som nyss föreslagits i fråga om kallelse till kyrkostämma. Förteckningen skulle sålunda intagas i den tidning, vari överståthållarämbetets kungörelser vanligen intagas, samt i minst två andra dagliga tidningar i huvudstaden.

Då med kyrkouppläsandets borttagande den hittills gällande utgångspunkten för besvärstiden bortfallit, måste en annan tidpunkt bestämmas, från vilken besvärstiden skall börja löpa. Det kunde ju ifrågasättas, huruvida icke tiden för besvärs anförande över kyrkostämman samt kyrkoråds och skolråds beslut skulle kunna räknas från dagen för beslutets publicerande i tidningarna eller från anslagsdagen. En sådan bestämmelse torde dock såsom saknande motsvarighet inom kommunalförfattningarna få anses mindre lämplig. Inom vår lagstiftning förekommer endast ett fåtal fall, då besvärstid räknas från beslutets intagande i tidning; och den omständigheten, att enligt lag vissa av offentlig myndighet meddelade beslut i besvärs- och ansökningsmål utfärdas efter anslag och att besvärstiden i dessa fall räknas från anslagsdagen, torde icke kunna åberopas som skäl för bestämmande av tiden för anförande av besvär över ett kommunalt beslut från det samma beslut blivit genom anslag offentliggjort.

Besvärstiden kan icke heller räknas från beslutets dag, om man ej samtidigt förlänger besvärstiden, som nu är fjorton dagar. Med justering av kyrkostämmoprotokoll kan nämligen dröja fjorton dagar (§ 15). För närvarande kan tiden för anförande av besvär över ett kyrkostämmobeslut ställa sig på följande sätt: protokollet justeras fjorton dagar efter beslutets fattande, nästa söndag uppläses protokollet från predikstolen och därifrån räknas besvärstiden, vilken, som nämnts, utgör fjorton dagar. Tiden för anförande av besvär *kan* sålunda räcka ända till fem veckor från beslutets fattande. Genom borttagande av kyrkouppläsandet kan man vinna ända till en vecka och besvärstiden skulle sålunda kunna bestämmas till 30 dagar från beslutets dag. Emellertid torde det icke vara lämpligt att bestämma besvärstidens början till någon dag före protokollsjusteringen. Förr än protokollet blivit justerat, kan nämligen den, som har för avsikt att klaga, icke erhålla protokollsutdrag, och följaktligen kan han icke med bestämdhet avgöra, om det lönar sig att klaga, likasom han icke heller utan att äga tillgång till protokollet kan författa en besvärsskrift. Om sålunda dagen för besvärstidens början icke kan sättas tidigare än justeringsdagen, torde frågans naturliga lösning bliva den, att i fråga om besvärs anförande över kyrkostämman

samt kyrkoråds och skolråds i Stockholm beslut skulle i huvudsak bliva gällande, vad som finnes föreskrivet beträffande besvär över allmän rådstugas och stadsfullmäktiges beslut. Vid kyrkostämman skulle sålunda givas till känna vilken dag det justerade protokollet skall offentligen uppläsa. Då kyrkoråds och skolråds sammanträden icke äro offentliga, bör ett vid dylikt sammanträde fattat beslut om dagen för protokollets offentliga uppläsande på något sätt publiceras. Detta kan lämpligen ske genom tidningarne eller genom anslag vid pastorsexpeditionen. Själva uppläsningen skall naturligtvis ske offentligen. Från dagen för uppläsandet skulle då besvärstiden räknas.

Om de nu föreslagna ändringarna i avseende å besvärsförfarandet komma till stånd, föranleder detta, att viss ändring måste vidtagas i § 43 (lag ¹⁴/_s 1914), varemot ändring i § 44 icke blir erforderlig.

Enligt § 20 (lag ¹⁴/_s 1914) skall fråga, som är av beskaffenhet, att för dess avgörande erfordras församlingarnas gemensamma beslut, i stadens alla territoriella församlingar behandlas på en och samma dag vid kyrkostämmor med de särskilda församlingarna. Fattas därvid olika beslut, skall den fråga, i vilken skiljaktighet förekommit, avgöras av delegerade, utsedda av de olika kyrkostämmorna. Enligt mom. 5 skall delegerades beslut, efter föregången justering, jämte meddelad besvärshänvisning genom protokollsutdrag och skrivelse, som ordföranden på delegerades vägnar undertecknar, tillställas församlingarnas kyrkoherdar med anmodan att ombesörja dess kungörande från predikstolen, vilket bör ske på samma dag i alla stadens kyrkor. Denna dag utsättes av delegerade, som därjämte böra föranstalta om beslutets meddelande så skyndsamt, att kungörandet därav i kyrkorna må kunna äga rum senast andra söndagen efter den dag, då beslutet blivit fattat. Om delegerades beslut bör ämbetsmyndighet (överståthållarämbetet eller konsistorium), som äskat ärendets handläggning av församlingarna, jämväl erhålla underrättelse. — Av andra stycket i mom. 1 framgår, att i avseende å anförande av besvär över delegerades beslut gäller vad för anförande av besvär över kyrkostämmas beslut är föreskrivet. Besvärstiden räknas sålunda från beslutets uppläsande i kyrkorna.

Det torde icke möta någon svårighet eller föranleda någon olägenhet, om beträffande allmängörande av delegerades beslut liknande tillvägagångssätt iakttages, som föreslagits i fråga om kyrkostämmas beslut. Sålunda bör ordföranden föranstalta, att tillkännagivande om beslutet införes i tidningarna, varjämte ett liknande tillkännagivande bör

genom vederbörande kyrkoherdes försorg anslås vid pastorsexpeditionen i en var av huvudstadens församlingar.

Även i detta fall synes besvärstiden böra räknas från den dag det justerade beslutet blivit offentligen uppläst.

De §§, som, under förutsättning att vad nu föreslagits godkännes, skulle behöva omarbetas, äro §§ 10 och 12, vilka efter förordningens tillkomst icke undergått någon förändring, § 15 mom. 2, vilken § icke heller undergått någon ändring, § 20 mom. 5, vilken § ändrats genom lagen den 14 augusti 1914, § 34, som ändrats genom lagen den 29 juni 1908, samt § 43 mom. 1, vilken § ändrats genom lagen den 14 augusti 1914.

§ 10 mom. 6 lyder sålunda:

»För Jakobs och Johannes' församling hålles gemensam kyrkostämma; dock bör pålysning ske i båda kyrkorna. Kyrkostämma i Hedvig Eleonoræ församling skall pålysas även i Djurgårdskyrkan, så vida gudstjänst där hålles.»

I kommunal författningshandbok för Stockholm, 1915, finnes under detta mom. följande not:

»Bestämmelsen om Jakobs och Johannes församling gäller ej längre sedan församlingen delats fr. o. m. den 1 maj 1907. Sedan Hedvig Eleonora församling fr. o. m. den 1 maj 1906 delats i 3 församlingar, är det Oscars församlings kyrkostämma, som skall pålysas i Djurgårdskyrkan.»

Då nu ifrågasättes ändring i vissa delar av § 10, torde det vara lämpligt att i sammanhang därmed nuvarande mom. 6, till vinnande av mera överensstämmelse med nu rådande förhållanden, helt och hållet utgår.

Uppenbart är, att de nu ifrågasatta nya bestämmelserna i avseende å besvärsförfarandet icke skola äga tillämplighet å beslut, som fattats före den dag, då den nya författningen träder i kraft. Uttrycklig föreskrift härom torde icke vara behöflig.

I Göteborg utövas, enligt *förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882*, församlingarnas beslutanderätt i gemensamma ärenden av kyrkofullmäktige, som utses å församlingarnas kyrkostämmor.

Enligt § 7 (lag ^{29/11} 1906) välja kyrkofullmäktige årligen inom sig vid årets första sammanträde ordförande och vice ordförande. Under-

rättelse om dessa val skall av ordföranden meddelas ej mindre stadens magistrat, Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet och stiftets domkapitel än även de särskilda territoriella församlingarnas kyrkoherdar för att genom dessas försorg kungöras från predikstolarna i stadens kyrkor.

Detta kungörande i kyrka av val av fullmäktiges ordförande och vice ordförande torde utan olägenhet kunna utbytas mot införande genom Kungl. Maj:ts befallningshavandes försorg i någon av stadens tidningar av underrättelse om valet.

Enligt § 16 skall, sedan kyrkofullmäktiges protokoll blivit justerat, däri förekommande beslut jämte besvärshänvisning genom protokollsutdrag tillställas församlingarnas kyrkoherdar med anmodan att ombesörja dess kungörande från predikstolarna, vilket bör ske i alla stadens kyrkor på samma dag. I avseende å besvärs anförande över fullmäktiges beslut gäller vad förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 stadgar angående besvär över kyrkostämmas beslut. Vid sådant förhållande torde lämpligen samma tillvägagångssätt för offentliggörande av fullmäktiges beslut komma till användning, som föreslagits i fråga om kyrkostämmas beslut enligt nyssnämnda förordning. § 16 bör sålunda ändras i denna riktning.

Det torde böra erinras därom, att beträffande lagen den 29 november 1906 om ändrad lydelse av vissa §§ — däribland § 7 — i ovanberörda förordning angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg föreskrivits, att denna lag skulle, med visst undantag, träda i kraft »vid början av kalenderåret näst efter det, under vilket enligt Konungens beslut den genom nådiga brevet den 5 maj 1882 för Göteborg fastställda församlingsindelningen upphört att gälla». Denna äldre församlingsindelning upphörde att gälla med utgången av år 1907, och 1906 års lag trädde sålunda i kraft med början av år 1908.

Den nu ifrågasatta ändringen i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg torde böra träda i tillämpning den 1 augusti 1917 eller sålunda vid samma tid som övriga i förevarande sammanhang föreslagna lagändringar.

I anslutning till vad jag här ovan anført har jag inom ecklesiastikdepartementet låtit utarbета förslag till

lag om ändrad lydelse av §§ 17 och 32 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862,

lag om ändrad lydelse av §§ 10 och 12, § 15 mom. 2, § 20 mom. 5, § 34 samt § 43 mom. 1 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 samt

lag om ändrad lydelse av §§ 7 och 16 i förordningen angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg den 5 maj 1882.

Sedan departementschefen uppläst lagförslagen, hemställde departementschefen, att desamma måtte genom proposition framläggas för riksdagen.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skulle till riksdagen avlätas.

Ur protokollet:

Gunnar Holmström.
